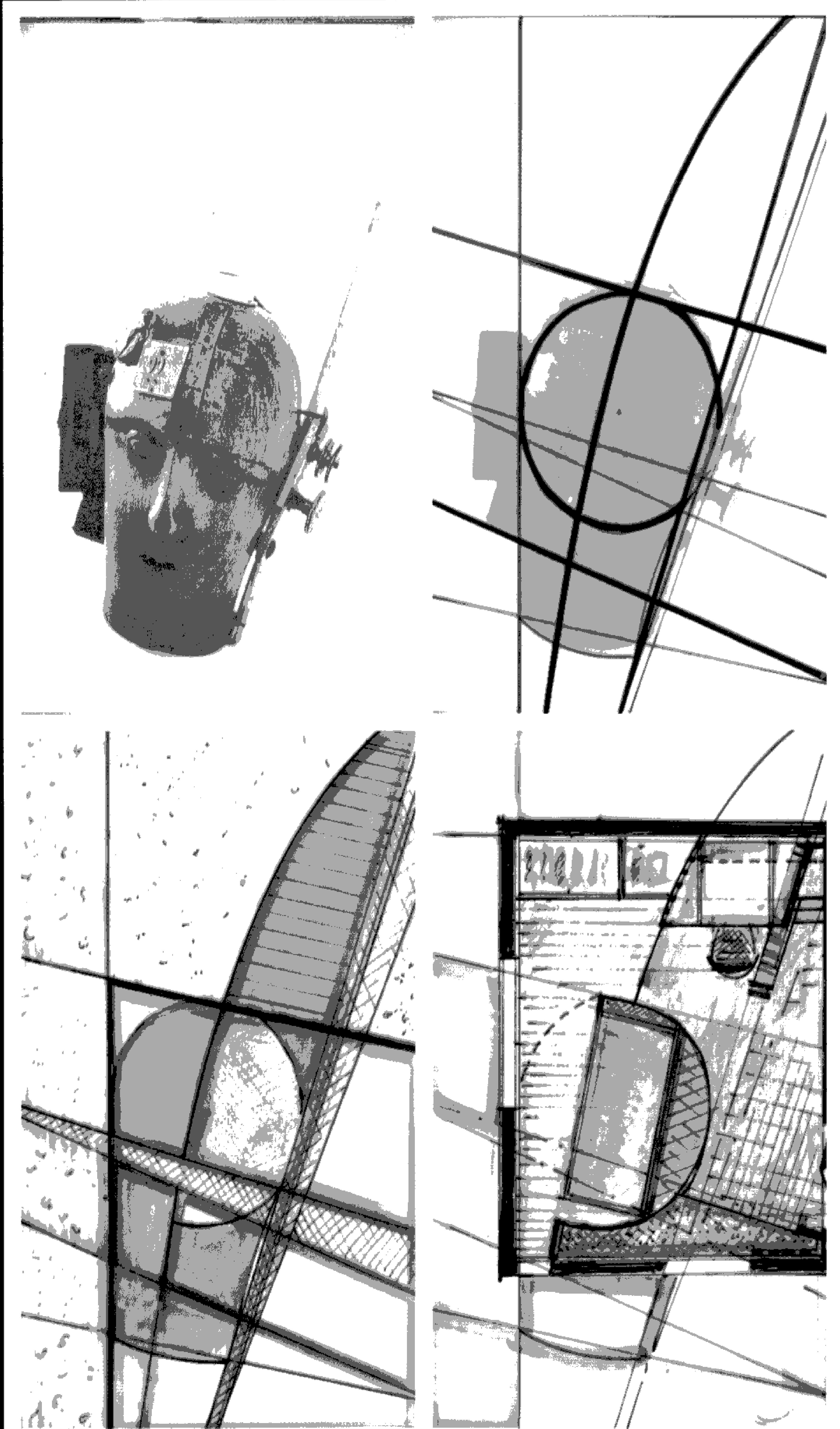

Θάλεια Χαραλαμπίδου

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Θάλεια Χαραλαμπίδου

Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αρ. εισ. 81506

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ίωv

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΙΩΝ

Συμπληγάδων 5, 12131 Περιστέρι
τηλ.: 210.57.71.908, FAX: 210.57.51.438
e-mail address: info@iwn.gr <http://www.iwn.gr>

Βιβλιοπωλείο: Σόλωνος 85, 10679, Αθήνα
τηλ.: 213.33.87.570, FAX: 210.33.87.571

Ο λογότυπος που εικονίζεται δίπλα χρειάζεται μια εξήγηση. Σκοπός του είναι να συνεγείρει τον αναγνώστη πάνω στον κίνδυνο που παρουσιάζεται για το μέλλον της συγγραφής, ειδικότερα στο περιβάλλον των Τεχνικών και Επιστημονικών Εκδόσεων από τη μαζική ανάπτυξη της φωτοαντιγραφής.

Ο Κώδικας των πνευματικών δικαιωμάτων (νόμοι 2121/93 και 2557/97) απαγορεύει την φωτοαντιγράφιση χωρίς την άδεια των εχόντων τα δικαιώματα του βιβλίου.

Άρα αυτή η πρακτική η οποία είναι γενικευμένη σε Εκπαιδευτικά Ιδρύματα προκαλεί μια απότομη πτώση της αγοράς των βιβλίων και των περιοδικών σε σημείο που και για τους συγγραφείς η δυνατότητα δημιουργίας νέων έργων και εκδόσεών τους βρίσκεται σήμερα σε κίνδυνο.

Υπενθυμίζουμε ότι κάθε αναπαραγωγή της παρούσης έκδοσης, μερική ή ολική, απαγορεύεται χωρίς την άδεια των δημιουργών της.

Επεξεργασία Κειμένων και Σχεδίων

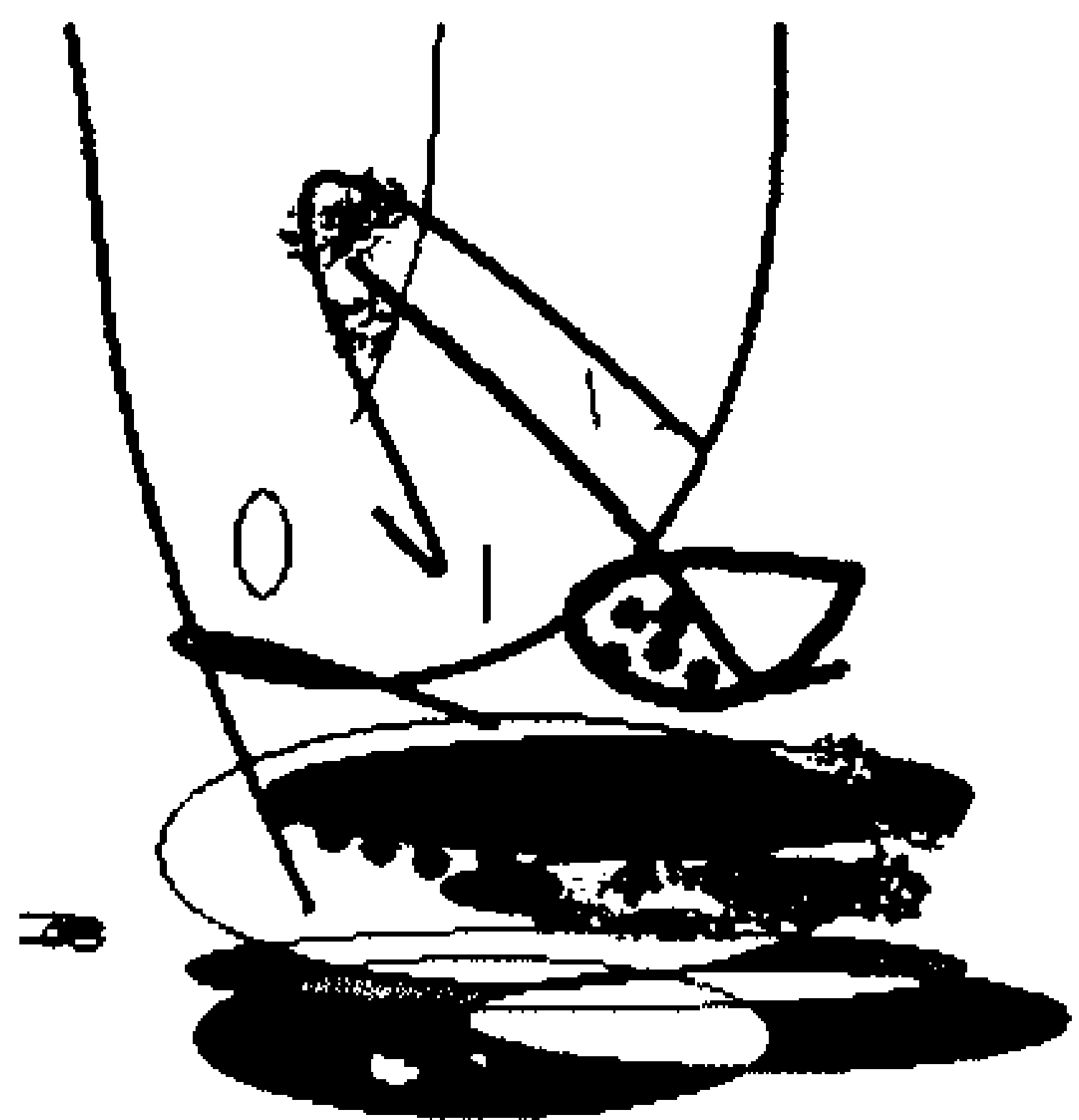
Ατελιέ Γραφικών Εκδοτικού Ομίλου "ΙΩΝ"

© 2012 - ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΙΩΝ - Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.

- Θάλεια Χαραλαμπίδου

ISBN 978-960-508-025-9

Ο εκδοτικός οίκος έχει όλα τα δικαιώματα του βιβλίου. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του οποιουδήποτε τμήματος αυτής της εργασίας που καλύπτεται από τα δικαιώματα (copyright), ή η χρήση της σε οποιαδήποτε μορφή, ή με οποιονδήποτε τρόπο - γραφικό, ηλεκτρονικό ή μηχανικό, συμπεριλαμβανομένων των φωτοτυπιών, της μαγνητοφώνησης και των συστημάτων αποθήκευσης και αναπαραγωγής - χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Στους αγαπημένους, που ταξιδεύουν σε ουράνια επίπεδα

Τὸν ἄντρα τὸν πολύπραγο τραγούδησέ μου, ὦ Μοῦσα,
ποῦ περισσὰ πλανήθηκε, σὰν κούρσεψε τῆς Τροίας
τὸ ἱερὸ κάστρο, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων εἶδε χώρες
κι ἔμαθε γνῶμες, καὶ πολλὰ στὰ πέλαα βρῆκε πάθια,
γιὰ μιὰ ζωὴ παλαίβοντας καὶ γυρισμὸ συντρόφων.

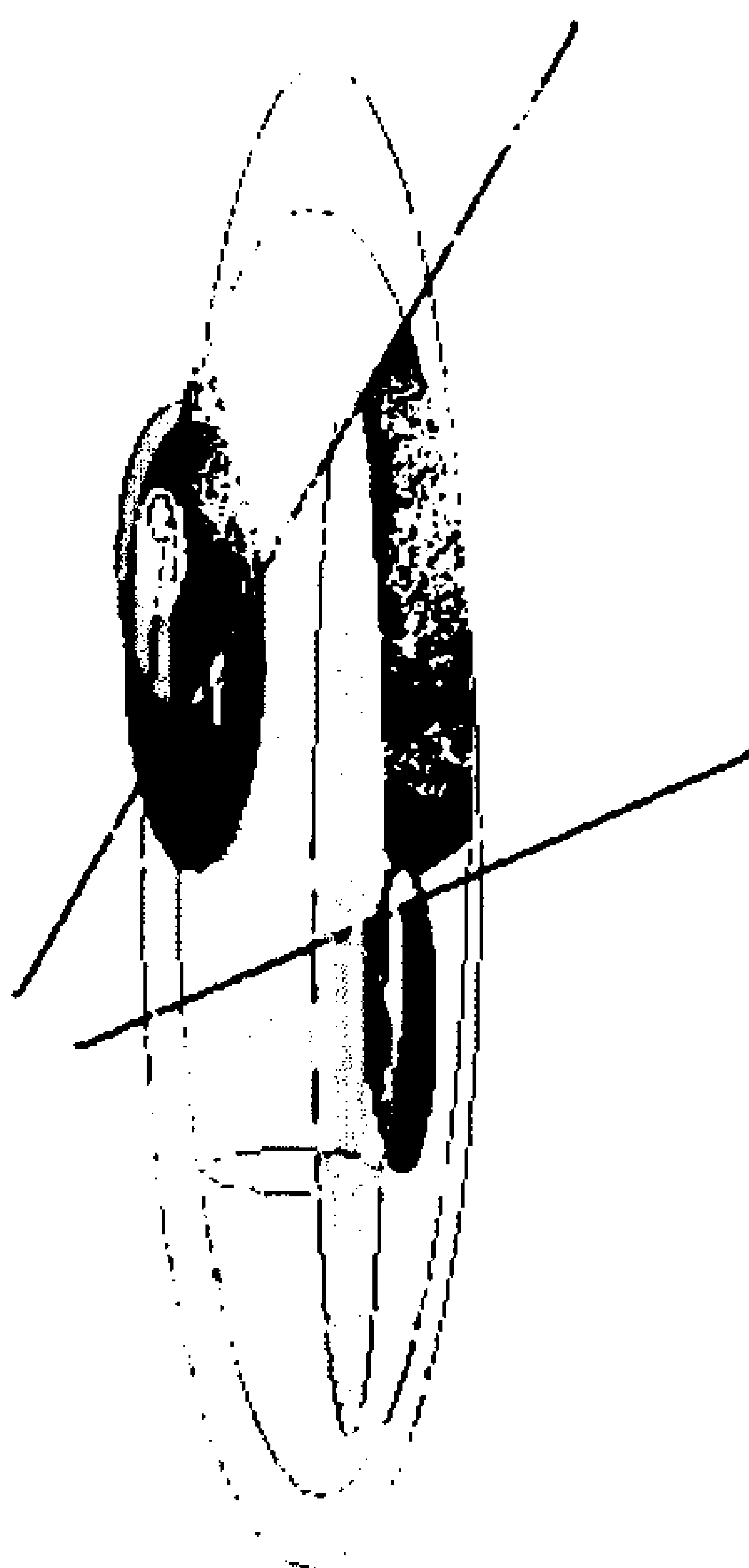
Ομήρου Οδύσσεια α, 1-5 (μτφρ. Α. Εφταλιώτη)

Καὶ μέσα στὸ λαμπρόχτιστο σὰν ἔφτασαν παλάτι,
ἀπάνω σ' ἔδρες καὶ θρονιὰ τίς χλαῖνες ἀποθέσαν,
καὶ μὲς σὲ γοῦρνες σκαλιστὲς καθῆσαν καὶ λουστήκαν.

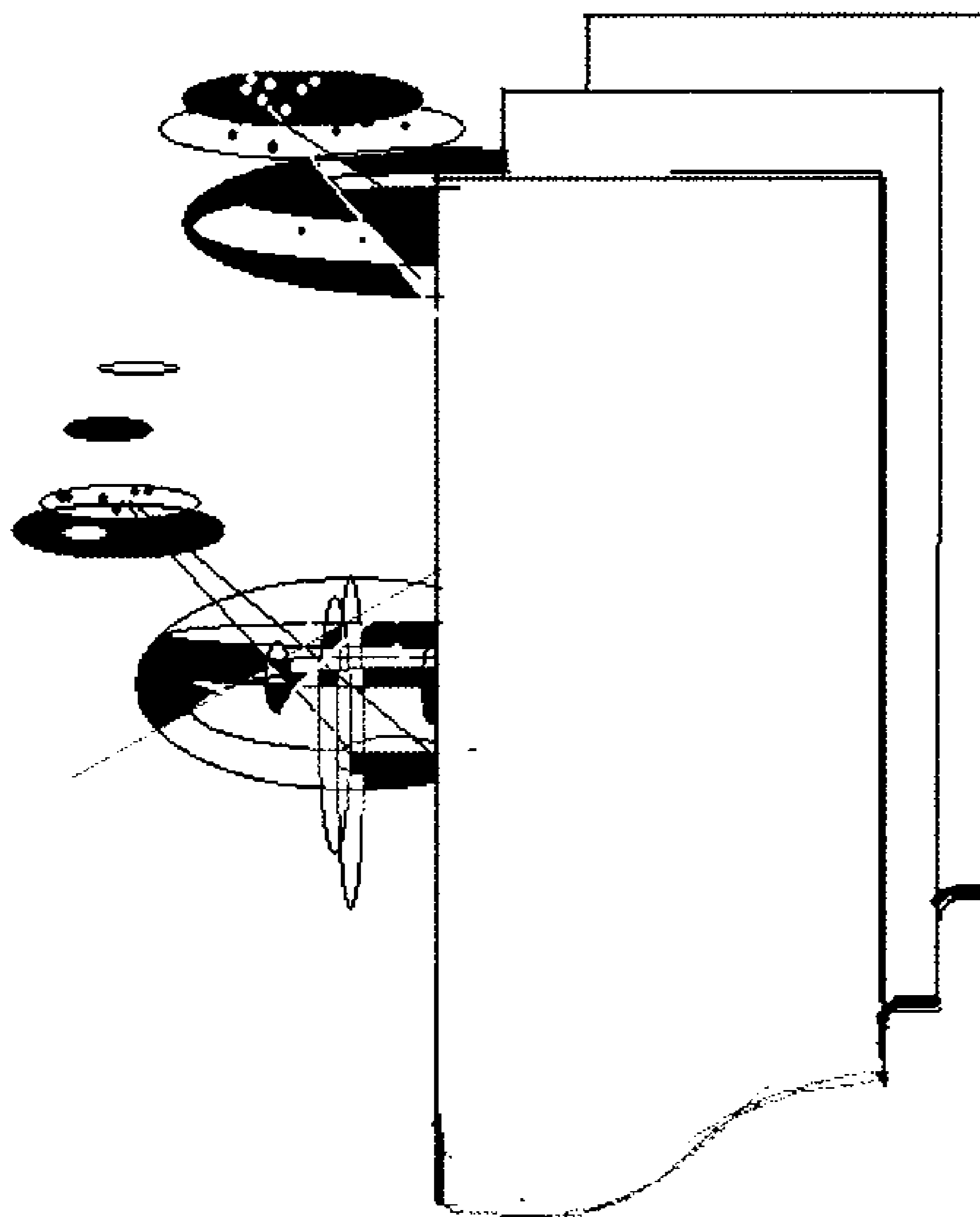
Ομήρου Οδύσσεια ρ, 85-88 (μτφρ. Α. Εφταλιώτη)

Κι ἀντίκρυ ἢ μάννα του, σιμὰ στοῦ παλατιοῦ τὸ σῦλο,
ἀναγερμένη σὲ θρονὶ ψιλόκλωθε μὲ ρόκα.

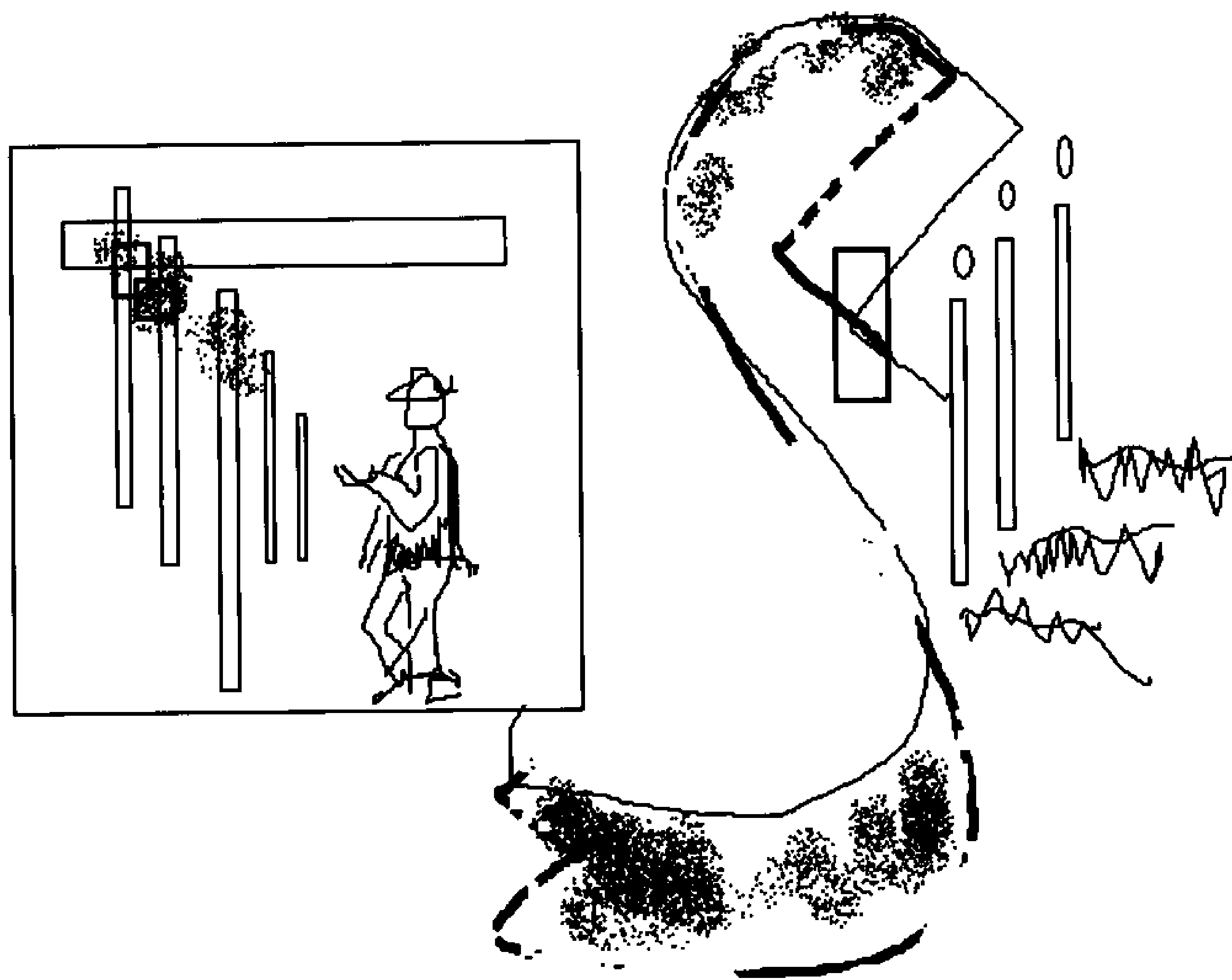
Ομήρου Οδύσσεια ρ, 96-97 (μτφρ. Α. Εφταλιώτη)

...πηγή έμπνευσης
...κεντρική ιδέα
...σύνθεση
...δημιουργικότητα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΡΧΗ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ

Η ιδέα του πονήματος γεννήθηκε από ουσιαστικό ενδιαφέρον και στοργική αγάπη για την παιδεία και τους σπουδαστές. Απαρχή στάθηκε η δυσκολία αφομοίωσης των παρεχομένων γνώσεων, όπως αυτή διαπιστώθηκε διαχρονικά στην πορεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Στο παρόν βιβλίο καταγράφεται η εκπαιδευτική προσπάθεια εξεύρεσης μεθοδολογιών διαδικασίας σχεδιασμού που επιχειρείται στο εργαστήριο, με στόχο την κατάκτηση ικανοποιητικού **βαθμού δημιουργικής αφομοίωσης** των παρεχομένων γνώσεων. Με τρόπο απλό, συστηματικό και επαγωγικό, στοχεύει δημιουργικά σε μαθησιακά αποτελέσματα, αλλά και στη συνειδητοποίηση -εκ μέρους των σπουδαστών- της σημαντικότητας του πεδίου εμπάθυνας, έρευνας, επίλυσης και απόδοσης κάθε θέματος-προβλήματος.

Το πόνημα -τόσο με τη θεωρητική προσέγγιση, όσο και με την πρακτική- επιχειρεί μια διαδρομή μελέτης από την πηγή έμπνευσης προς την κεντρική ιδέα και την οριστική πρόταση, προκειμένου να

γίνουν κατανοητές οι έννοιες που συνδέονται με τον σχεδιασμό. Είναι μια **προσπάθεια πειραματικής διαδικασίας** για την πράξη του σχεδιασμού εσωτερικών χώρων που αφήνει πολλά περιθώρια ανάπτυξης και επέκτασης για τη διευκόλυνση των διδασκομένων.

Με το σκεπτικό ότι κάθε προσπάθεια για νέα πρόταση είναι μεν επίπονη, αλλά και ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα, θεωρητικοποίησα και κατέθεσα την εκπαιδευτική εμπειρία μου περί του σχεδιασμού εσωτερικών χώρων. Κατά την άποψη μου, για την εξοικείωση και τη διευκόλυνση των σπουδαστών, μια σύντομη αναδρομή γνώσεων εντασσόμενη στη διαδρομή της δημιουργικής διαδικασίας βοηθά -σε όλα τα στάδια- στην πληρέστερη αφομοίωσή τους.

Προς αυτήν την κατεύθυνση αναπτύσσεται το περιεχόμενο του παρόντος συγγραφικού έργου, το οποίο εκτείνεται σε 13 κεφάλαια εννοιολογικά αλληλένδετα, στο περιεχόμενο των οποίων καταγράφονται σύντομα και περιεκτικά βασικές θεωρητικές γνώσεις με πρακτική προσέγγιση. Προσεγγίζεται η ιστορία, το νόημα και η συμβολή της θεωρίας του σχεδιασμού, η συνθετική δημιουργία, τα συστατικά στοιχεία, οι αρχές και οι κανόνες της σύνθεσης, καθώς και η κατοικία, το κατάστημα, το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον.

Εσωτερικές ανησυχίες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	17
1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (DESIGN) ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	19
2. ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ... ΦΑΝΤΑΣΙΑ	23
2.1. Ήρων ο Μηχανικός: Φαντασία και Τεχνική.....	24
2.2. Όπυ Ζούνη.....	24
2.3. Santiago Calatrana.....	25
2.4. Φαντασία και Πειραματισμός.....	27
3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ (DESIGN)	31
3.1. Εισαγωγή στο Νόημα της Θεωρίας του Σχεδιασμού (Design).....	32
3.2. Η Γέννηση της Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής.....	32
3.3. Η Αισθητική Θεώρηση του Σχεδιασμού.....	33
3.3.1. Η φιλοσοφική θεώρηση ξεκινά με τον Πυθαγόρα.....	34
3.4. Η Αισθητική Θεώρηση των Μορφών.....	35
3.5. Βασικές Διαφοροποιήσεις στην Αρχιτεκτονική Σκέψη.....	36
3.6. Κριτική Σκέψη και Θεώρηση του Παρελθόντος.....	40
3.7. Η Αντίληψη της Αρμονίας των Μορφών.....	42
3.7.1. Υποκειμενική προσέγγιση.....	42
3.7.2. Αντικειμενική προσέγγιση.....	42
4. Η ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ	43
4.1. Συστατικά Στοιχεία της Σύνθεσης-Μορφής.....	43
4.1.1. Πρωταρχικά-γεωμετρικά στοιχεία της σύνθεσης.....	43
4.1.2. Πλαστικά στοιχεία της σύνθεσης.....	47
4.2. Βασικές Αρχές της Σύνθεσης.....	47
4.2.1. Ισορροπία.....	47
4.2.2. Αναλογία.....	48
4.2.3. Ρυθμός.....	48
4.2.4. Η ιεράρχηση.....	48
4.3. Κανόνες της Σύνθεσης.....	49
4.3.1. Συστήματα αρμονίας.....	49

4.3.2. Modulor	51
4.3.3. Ο κάνναβος	52
4.4. Μετρικά Μεγέθη: Ανθρωπομετρία και Κλίμακα.....	52
4.4.1. Ανθρωπομετρία	52
4.4.2. Κλίμακα	53
4.5. Πλασματική Αίσθηση του Χώρου.....	53
5. ΤΡΙΛΟΓΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	57
6. ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΡΓΟΥ	63
6.1. Κύρια Στάδια Διαδικασίας του Σχεδιασμού - Λειτουργική και Αισθητική Οργάνωση.....	63
6.1.1. Η έρευνα.....	64
6.1.2. Η ανάλυση.....	64
6.1.3. Η σύνθεση.....	64
6.2. Συνθετική Δημιουργία.....	64
6.2.1. Η συνθετική δεινότητα του δημιουργού.....	65
7. Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	67
7.1. Πηγή Έμπνευσης και Κεντρική Ιδέα	67
7.2. Η Σύνθεση.....	69
7.3. Η Μορφή.....	70
8. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ.....	73
8.1. Έρευνα Αγοράς.....	73
8.2. Αποκωδικοποίηση της Πηγής Έμπνευσης.....	74
8.3. Πίνακας Αίσθησης-Διάθεσης.....	74
8.4. Από την Πηγή Έμπνευσης στον Πίνακα Αίσθησης.....	75
8.5. Παράδειγμα	75
8.6. Χαράξεις	77
8.7. Απλό Οργανόγραμμα-Διάγραμμα.....	78
8.8. Συνθετικό Οργανόγραμμα-Διάγραμμα.....	78
8.9. Συνθετικό Οργανόγραμμα-Διάγραμμα και Κάτοψη	79
8.10. Συνθετικό Οργανόγραμμα - Σχηματική Κάτοψη.....	80
8.11. Η Οριστική Κάτοψη.....	81
8.12. Κριτική	81
8.12.1. Πειραματισμός και κριτική	82
9. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΧΩΡΟΥ	87
9.1. Από την Πηγή Έμπνευσης στον Εσωτερικό Χώρο.....	87
9.2. Ενέργεια και Αποτέλεσμα.....	88
9.3. Σχεδιασμός Δωματίου Κατοικίας	89
9.4. Διαφορετικές πηγές έμπνευσης για τη διαμόρφωση κεντρικής ιδέας.....	90
9.4.1. Η "Άνοιξη" - Αναγέννηση και Δράση.....	91
9.4.2. Εναλλακτική αντιμετώπιση της "Άνοιξης" ως έργου που αποτελεί το ίδιο Π.Αι.....	92
9.4.3. Το ζωγραφικό έργο "Αναχώρηση".....	93

9.4.4. Το γλυπτό έργο "Το μηχανικό κεφάλι"	95
10. Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ	97
10.1. Γενικά και Σύντομα περί Κατοικίας.....	98
10.2. Κατοικία και Κατοίκηση	98
10.3. Προσαρμόσιμη Κατοικία.....	98
10.4. Κατοικία Βιοκλιματικού Σχεδιασμού.....	99
10.5. Κύρια μέρη κτίσματος και στοιχεία κατοικίας	99
10.6. Περίβλημα-Κέλυφος	100
10.6.1. Δάπεδα	100
10.6.2. Οροφή	100
10.6.3. Τοίχοι.....	101
10.6.4. Ανοίγματα	101
10.7. Σταθερά και Κινητά Στοιχεία.....	101
10.7.1. Εσωτερικοί τοίχοι και πόρτες.....	101
10.7.2. Εξοπλισμός, έπιπλα, χρηστικά και διακοσμητικά αντικείμενα.....	101
10.8. Χωρικές και Λειτουργικές Ενότητες της Κατοικίας.....	102
11. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	105
11.1. Μικρό Κατάστημα... Μεγάλη Φινέτσα	105
11.2. Η Τριλογία των Χ: Χώρος - Χρήση - Χρήστης	107
11.3. Κέλυφος και Εσωτερική Μορφή.....	108
11.4. Λειτουργικές Ζώνες.....	109
11.4.1. Το όριο: Πρόσοψη - Πρώτη οπτική επαφή.....	109
11.4.2. Χώρος πώλησης.....	110
11.4.3. Βοηθητικοί και υποστηρικτικοί χώροι	111
12. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	117
12.1. Περιβάλλον και Ενεργειακός Σχεδιασμός	117
12.2. Τα Υλικά και η Υφή τους.....	123
12.3. Το Χρώμα.....	124
12.3.1. Έννοιες που αφορούν στην αίσθηση του χρώματος	125
12.4. Φως: Φυσικός και Τεχνητός Φωτισμός στην Κατοικία.....	127
12.4.1. Φως και φυσικός φωτισμός.....	127
12.4.2. Φως και τεχνητός φωτισμός.....	127
12.4.3. Είδη φωτισμού	128
12.4.4. Πηγές φωτισμού - Λαμπτήρες.....	129
12.4.5. Φωτιστικά σώματα.....	129
12.4.6. Σχεδιασμός φωτισμού (lighting design).....	130
12.4.7. Ο βαθμός επιτυχίας του σχεδιασμού φωτισμού	131
13. ΠΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	133
13.1. Αγγελική Γουργιώτη, Παναγιώτα Λούπη: "Ξενοδοχειακή Μονάδα στην Αλμυρή Κορίνθου - Μελέτη Σχεδιασμού Εσωτερικών Χώρων και Υπαιθρίου"	134

13.2. Αλεξάνδρα Δαλιάνη: "Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Εικαστικών Διερευνήσεων"	137
13.3. Αναστασία Προγοπούλου, Πένυ Ράλλη: "Κέντρο Προώθησης και Ενημέρωσης της Ελληνικής Μόδας"	140
13.4. Όλγα Κληματσάκη: "Αποδράσεις στη Μύκονο"	143
13.5. Βαλέρια Κουδρέγκο: "Διαμόρφωση Μονοκατοικίας στο Πικέρμι"	146
13.6. Κατερίνα Παπαχρήστου, Μαρία Ριδάκη: "Κέντρο Ημέρας "Ανάσα""	149
13.7. Χριστιάννα Περντετζή: "Μονοκατοικία στο Σούνιο - Κιβωτός Ιδεών και Δραστηριοτήτων"	152
13.8. Βασίλης Τσαρούχας, Μαργαρίτα Χρονοπούλου: "Διαμέρισμα στο Κολωνάκι - Ένας Χώρος, Δύο Σενάρια. Τέσσερις Εκδοχές"	155
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	159
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	161
Γενική Βιβλιογραφία	161
Άλλες Πηγές και Βοηθήματα	162
ΑΤΟΜΑ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	162

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν πόνημα συνιστά ένα βοήθημα βασικών στοιχείων συνθετικής διαδικασίας και αντιμετώπισης της μελέτης σχεδιασμού εσωτερικών χώρων. Υποστηρίζεται η διαμόρφωση κεντρικής ιδέας του σχεδιασμού με τη διαδικασία μορφολογικής απόδοσης και έκφρασης των κύριων συναισθημάτων που λαμβάνονται από μια πηγή έμπνευσης, ώστε να διευκολυνθεί η ανάπτυξη διαλόγου μεταξύ λειτουργικού και αισθητικού αποτελέσματος. Ο διάλογος που αναπτύσσεται αποσκοπεί στην κάλυψη συναισθηματικών και λογικών αναγκών της ψυχής και του πνεύματος του χρήστη, γεγονός που γεννά και εδραιώνει τη σχέση μεταξύ του μελετητή και του πολίτη και παράγει πολιτισμό.

Στόχος της προσπάθειας αυτής είναι η υποβοήθηση του σπουδαστή κατά τις νοητικές και πρακτικές διαδρομές ανάπτυξης της λειτουργικής και της αισθητικής μελέτης χώρου. Μία διάσταση του συγγραφικού έργου προτρέπει στην εμβάθυνση και στην κατανόηση του ότι οι επίκτητες γνώσεις δίνουν οντότητα στις ιδιαίτερες ικανότητες κάθε ανθρώπου, τις καλλιεργούν, τις αναδεικνύουν και δημιουργούν περιθώρια εμπειριών για περαιτέρω εξέλιξη.

Σκοπός του έργου είναι η ανάπτυξη οικείας μεθοδολογίας και μορφής συνεργασίας μεταξύ σπουδαστή και καθηγητή κατά την εκπόνηση της εργασίας-μελέτης. Κατά τη διαδικασία, θεωρείται αναγκαία και (αισιόδοξα) δεδομένη η θεμελιωμένη βάση γνώσεων των συνθετικών αρχών και κανόνων, ώστε το πόνημα να αποτελέσει χρήσιμο εφόδιο του σπουδαστή για τη δημιουργική συμμετοχή του, την επίλυση και την άμεση απόδοση συνθετικών θεμάτων χώρου.

Η διαδικασία αφορά στη συνθετική δραστηριότητα: στην καλλιέργεια της ικανότητας σύλληψης, έκφρασης και πρακτικής εφαρμογής της ιδέας του σχεδιασμού χώρων, συνδυαστικά με τη σκέψη της διαχρονικής αρχιτεκτονικής και διακόσμησης.

Στην ανάπτυξη του κειμένου η αναφορά στον σχεδιασμό εσωτερικών χώρων ταυτίζεται με την έννοια της εσωτερικής αρχιτεκτονικής και διακόσμησης.

το παρόν πονήμα προτείνεται ως απαραίτητο εφύοιο σπουδαστών και σύμβουλος εκπαιδευτικών για τη δημιουργική πράξη του σχεδιασμού. Με απλό βηματισμό σύντομων και αλληλένδετων διαδικασιών, αναδεικνύει τη διαδρομή από την πηγή έμπνευσης στη μορφολογική πρόταση, από το βιωμένο ή άγνωστο σήμερα στο επιθυμητό αύριο του εσωτερικού χώρου.

Η κ. Θάλεια Χαραλαμπίδου είναι Αρχιτέκτων-Μηχανικός, απόφοιτος του Ε.Μ.Π., Διακοσμήτρια, απόφοιτος του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, με προγενέστερες σπουδές στις εφαρμοσμένες τέχνες (Ψηφιδογραφία, Υαλογραφία, Ύφασμα, Χαρακτική, Μεταλλοπλαστική) στο Αρχιτεκτονικό Σχέδιο και στο Σχέδιο Μόδας. Διδάσκει επί σειρά ετών στο Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων του Τ.Ε.Ι. Αθήνας.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΙΩΝ
www.iwn.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
Σπυριδωνίδων 7, 12131 Περιστέρι
τηλ. 2105721908 fax 210 5751436

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Σολωνος 85, Αθήνα τηλ. 2103387570

ISBN:978-960-508-025-9

9 789605 080259